

Załącznik nr 2 do uchwały nr 300/2022
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
z dnia 19 stycznia 2022 r.

CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

1. Nazwa studiów	METODYKA I METODOLOGIA PRACY SOCJALNEJ
2. Jednostka prowadząca	Katedra Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej
3. Charakter kształcenia	KWALIFIKACYJNE
4. Forma studiów	NIESTACJONARNE
5. Liczba semestrów/ liczba punktów ECTS/ liczba godzin	3/30/360
6. Czas trwania studiów (od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca)	1.03.2022-31.08.2023
7. Przyporządkowanie do obszaru/ obszarów kształcenia	obszar nauk społecznych
8. Wskazanie dziedzin nauki/ sztuki i dyscyplin naukowych/ artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia	dziedzina nauk społecznych: pedagogika

9. Ogólne cele kształcenia, uzyskiwane kwalifikacje, podstawy prawne kwalifikacji oraz możliwości zatrudnienia absolwentów studiów	Cel kształcenia Celem studiów jest nabycie kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego i umiejętności niezbędnych dla prawidłowego wykonywania zadań pracownika socjalnego. Absolwent nabyte kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej. Kwalifikacje Przygotowanie do pracy w zawodzie pracownika socjalnego. Podstawy prawne kwalifikacji Art. 116 ust. 1b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 października 2021 roku w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej w uczelni realizującej studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej Możliwości zatrudnienia absolwentów studiów: Pracownik socjalny może znaleźć zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej m.in.: ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia, organizacjach społecznych, stowarzyszeniach, fundacjach, instytucjach właściwych w sprawach zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, ośrodkach opiekuńczo – wychowawczych, leczniczych, zakładach karnych, szpitalach i domach dziecka.

10. Sylwetka absolwenta	Absolwenci studiów będą przygotowani do pracy w charakterze pracownika socjalnego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej. Absolwenci zdobywają wykształcenie w zakresie standardu teoretycznego i praktycznego kształcenia specjalistycznego w zakresie metodyki i metodologii pracy socjalnej, w szczególności: pracy z indywidualnym przypadkiem, grupą oraz społecznością lokalną. Absolwenci nabędą również umiejętności działania projektowego, w wymiarze systemowym oraz interdyscyplinarnym.
11. Wymagania wstępne/ oczekiwane kompetencje kandydata	Wymagania wstępne i oczekiwane kompetencje kandydata: O przyjęcie na studia mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie.
12. Wymagane dokumenty	• podanie o przyjęcie na studia podyplomowe wygenerowane z systemu IRK, • kserokopia dyplomu/ów (i oryginał/y do wglądu) ukończenia wyższych studiów pierwszego lub drugiego stopnia bądź jednolitych studiów magisterskich, • 1 zdjęcie, • potwierdzenie uiszczenia opłaty rekrutacyjnej.
13. Przewidywana liczba słuchaczy/ limit miejsc	20 osób
14. Symbol nazwy kierunku kształcenia (zgodnie z klasyfikacją ISCED-F 2013)	923

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH KWALIFIKACYJNYCH

Odniesienie do ogólnych efektów uczenia się standardów kształcenia		
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Symbol efektu ze standardu
Absolwent studiów podyplomowych w zakresie:		
WIEDZY		
MMPS_W01	posiada podstawową wiedzę o znaczeniu pracy socjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowo-metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi; zna zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej;	
MMPS_W02	posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej, źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;	
MMPS_W03	posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, rodzajów więzi i struktur społecznych, dylematów współczesnej cywilizacji;	
MMPS_W04	zna metodykę pracy socjalnej, wie jak pracować z klientem w obszarze pomocy społecznej, zna odpowiednie do zaistniałej sytuacji metody, techniki i narzędzia stosowane w pracy socjalnej, w tym ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej;	
MMPS_W05	zna metodologię badań społecznych umożliwiającą prowadzenie badań z obszaru pracy socjalnej, interpretację wyników, a także diagnozę funkcjonowania człowieka oraz organizacji pomocy społecznej;	
UMIEJĘTNOŚCI		
MMPS_U01	potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, wykorzystując dostępną mu wiedzę naukową i pozyskana w trakcie prowadzonych badań, jak również opracowuje rozwiązania problemów społecznych o różnym poziomie złożoności;	
MMPS_U02	potrafi posługiwać się metodami w pracy socjalnej, działa metodycznie, umie radzić sobie w sytuacjach trudnych, stresowych oraz przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;	
MMPS_U03	umie posługiwać się i sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;	

MMPS_U04	posługuje się w praktyce zasadami prawnymi i etycznymi, a także standardami zawodowymi istotnymi z punktu widzenia pomocy społecznej, uwzględniając zasady poufności i dostępności udzielanej pomocy;	
MMPS_U05	potrafi pracować w grupie i współdziałać z przedstawicielami innych zawodów, wolontariuszami oraz instytucjami; umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole;	
KOMPETENCJE SPOŁECZNYCH		
MMPS_K01	jest gotów do wykazywania się krytyczną oceną posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego; odczuwa potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;	
MMPS_K02	jest gotów do wykazywania się krytyczną oceną własnych umiejętności, kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy, konsultacji i superwizji, doskonali swój warsztat pracy;	
MMPS_K03	wykazuje się samodzielnością w planowaniu i realizacji zadań i projektów socjalnych na rzecz osób z różnych środowisk społecznych;	
MMPS_K04	prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; dba o dobro i tradycje zawodu pracownika socjalnego.	

**OPIS ZAJĘĆ DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH
KWALIFIKACYJNYCH**

Historia pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę o rozwoju koncepcji pracy socjalnej w aspekcie politycznym, kulturowym i społecznym w skali globalnej i krajowej;
MMPS_W03	Student/-ka posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i struktur społecznych w aspekcie kształtowania się myśli pracy socjalnej oraz wpływu na jej rozwój współczesnej cywilizacji;
Umiejętności	
MMPS_U04	Student/-ka potrafi wykorzystać dostępne zasoby wiedzy zgodnie ze standardami zawodowymi istotnymi w pracy socjalnej;
MMPS_U01	Student/-ka umie dokonać analizy sytuacji klientów w kontekście zmian politycznych, kulturowych i społecznych i ich znaczenia dla pracy socjalnej;
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka rozumie potrzebę ciągłego pogłębiania wiedzy z zakresu pracy socjalnej niezbędnej w rozwoju osobistym i zawodowym;
MMPS_K04	Student/-ka dba o dorobek i tradycje zawodu pracownika socjalnego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Kontekst historyczny zaistnienia pracy socjalnej. Początki pracy socjalnej na przełomie XIX i XX wieku – inicjatywy angielskie i amerykańskie. Od dobroczynności do naukowej filantropii. Od pracy wolontariackiej do profesjonalizacji i specjalizacji zawodowej. Praca socjalna na tle ideologii komunizmu. Praca socjalna w Polsce po 1989r. . Kształtowanie się współczesnej myśli pracy socjalnej na arenie międzynarodowej i kształcenia pracowników socjalnych.	

Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	

MMPS_W01	Student/-ka uzyskuje zna i rozumie wiedzę w zakresie teoretycznych koncepcji pracy socjalnej, którą potrafi połączyć z poszczególnymi obszarami nauki i praktyki.
Umiejętności	
MMPS_U01	Student/-ka potrafi analizować wybrane koncepcje teoretyczne pracy socjalnej i połączyć je z praktycznym działaniem, rozwiązując konkretne problemy klientów.
MMPS_U05	Student/-ka potrafi współpracować w grupie, rozwiązując problemy społeczne w odniesieniu do teorii pracy socjalnej.
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka wykazuje się krytycznym stosunkiem do wiedzy, potrafi ją także zastosować w rozwiązywaniu problemów społecznych.
MMPS_K02	Student/-ka jest w stanie skorzystać z konsultacji z innymi osobami w celu wykorzystania w praktyce teorii pracy socjalnej.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Związki pracy socjalnej z innymi dyscyplinami i subdyscyplinami nauki. Praca socjalna a socjologia, pedagogika, psychologia, antropologia. Główne pojęcia pracy socjalnej (wsparcie społeczne, profilaktyka, kapitał ludzki, kapitał społeczny, empowerment, zasoby i potencjały). Idea i rozwój samopomocy. Samopomoc a praca socjalna. Koncepcja prakseologiczna a praca socjalna. Teorie eksplanacyjne (teoria stadiów rozwoju społecznego, teoria systemów społecznych, koncepcja przywiązania społecznego, modele psychodynamiczne).	

Aksjologia i etyka pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W01	Student/-ka posiada wiedzę z zakresu nauk o rodzinie, psychologii, etyki, prawa, polityki społecznej w kontekście pracy socjalnej;
Umiejętności	
MMSP_U04	Student/-ka posługuje się w praktyce zasadami prawnymi i etycznymi, a także standardami zawodowymi istotnymi z punktu widzenia pomocy społecznej, uwzględniając zasady poufności i dostępności udzielanej pomocy;
Kompetencje społeczne	

MMSP_K04	Student/-ka jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach społecznych oraz w pracy socjalnej, w praktyce radzi sobie z dylematami etycznymi w tym zakresie.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Kodeksy etyki zawodowej. Kodeksy a wartości / aksjologiczne podstawy kodeksów. Kodeks Etyczny Polskiego Towarzystwa Pracowników Socjalnych. Normatywny Kontekst Pracy Socjalnej. Etyczny kontekst pracy socjalnej: pytanie autorytatywne, pytanie dystrybucyjne, pytanie substancyjne. Praktyczny kontekst pracy socjalnej. Pracownik socjalny jako zawód zaufania publicznego. Praca socjalna jako realizacja wartości. Wartości: godność, odpowiedzialność, tolerancja, prywatność, sprawiedliwość, solidarność międzyludzka, miłość bliźniego, ład społeczny, skuteczność działania, sumienność, uczciwość, samodoskonalenie i rozwój zawodowy, lojalność. Dylematy etyczne pracowników socjalnych. Etyczne implikacje działania pracownika socjalnego. Źródła dylematów etycznych: konflikty ról, typologia dylematów etycznych w pracy socjalnej. Rozwiązywanie dylematów etycznych w pracy socjalnej (Gewirth, Reamer, Constable, Manning). Etyczne podejmowanie decyzji. Granice. Informacje wrażliwe. Bezpieczeństwo. Praktyka alternatywna. Granice pomocy socjalnej: zewnętrzne (kulturowe, społeczne, formalnoprawne), zewnętrzne (psychologiczne, sytuacyjne, instytucjonalne). Sytuacje uzasadniające naruszenie zasad etyki zawodowej.	

Polityka społeczna	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W01	Student /ka posiada wiedzę z zakresu polityki społecznej, zna znaczenie polityki społecznej dla społeczeństwa, rodziny i jednostki.
MMPS_W03	Student/-ka zna kulturowe, polityczne, prawne i ekonomiczne aspekty polityki społecznej.
Umiejętności	
MMPS_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy zagadnień związanych z polityką społeczną, wykorzystując wiedzę o polityce społecznej w pracy socjalnej.
MMPS_U03	Student/-ka potrafi przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne, dotyczące zagadnień z zakresu polityki: rodzinnej, demograficznej, emerytalnej.
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka rozumie potrzebę rozwijania wiedzy i zdobywania umiejętności niezbędnych do rozwiązywania problemów ze zróżnicowaniem społecznym, rozumie potrzebę szukania kompromisu.

MMPS_K02	Student/-ka jest gotów/ -a dokonać autooceny własnych kompetencji i efektów pracy poprzez studiowanie zagadnień związanych z polityką społeczną.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Polityka społeczna jako nauka. Kierunki, modele i rozwój polityki społecznej. Polityka społeczna a polityka socjalna. Polityka demograficzna: w Polsce, Europie, na świecie. Polityka społeczna wobec starzejącego się społeczeństwa. Rodzina oraz formy jej wsparcia. Koszty wychowania dziecka, jako problem społeczny. Gospodarka mieszkaniowa w Polsce. Modele systemów emerytalnych. Wybrane zagadnienia polityki zdrowotnej w Polsce. Rynek pracy oraz bezrobocie w Polsce.	

Metodologia badań społecznych	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W05	Student/-ka zna metodologię badań społecznych umożliwiającą prowadzenie badań z obszaru pracy socjalnej i interpretację wyników
MMPS_W04	Student/-ka ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej w sytuacji przeprowadzania wywiadu, ankiety
Umiejętności	
MMPS_U05	Student/-ka potrafi pracować w grupie i współdziałać z innymi; umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole przygotowując narzędzie badawcze
MMPS_U04	Student/-ka posługuje się w praktyce zasadami etycznymi, a także standardami zawodowymi istotnymi z punktu widzenia realizacji badań społecznych
Kompetencje społeczne	
MMPS_K02	Student/-ka dokonuje krytycznej oceny własnych kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy innych
MMPS_K04	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej realizując badania ilościowe i jakościowe; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z realizacją badań społecznych
TREŚCI PROGRAMOWE	

Etapy procesu badawczego. Problematyka i cel badań. Problem badawczy a metoda badawcza. Badania ilościowe i jakościowe w pracy socjalnej - korzyści i trudności. Badania ilościowe – zasady tworzenia ankiety. Badania jakościowe – tworzenie dyspozycji do wywiadu i realizacja wywiadu. Obserwacja jako istotna technika badawcza w zawodzie pracownika socjalnego. Obserwacja w praktyce. Przygotowanie narzędzi do badań. Realizacja badań – wyzwania. Opracowywanie wyników badań. Prezentacja wyników badań. Opracowywanie wyników badań.

Prawne podstawy funkcjonowania systemu pomocy społecznej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej, źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;
Umiejętności	
MMPS_U04	Student/-ka posługuje się w praktyce zasadami prawnymi i etycznymi, a także standardami zawodowymi istotnymi z punktu widzenia pomocy społecznej, uwzględniając zasady poufności i dostępności udzielanej pomocy;
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka jest gotów/-a do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego; odczuwa potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;
TREŚCI PROGRAMOWE	
Regulacje prawne i funkcjonowanie pomocy społecznej. System świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. Organizacja pomocy społecznej, zadania pomocy społecznej, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady ich przydzielania. Świadczenia rodzinne oraz zasady ich przydzielania. Struktura organizacyjna pomocy społecznej. Postępowanie administracyjne w pracy socjalnej, decyzje administracyjne, terminy i tryb odwołania od decyzji.	

Instytucje pomocy społecznej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ

Wiedza	
MMPS_W02	Student/-ka posiada wiedzę na temat głównych instytucji pomocy społecznej oraz dostrzega pomiędzy nimi różnice.
Umiejętności	
MMPS_U01	Student/-ka potrafi identyfikować cele i zadania poszczególnych współczesnych placówek pomocy społecznej, jak również rozumie ich ewolucję.
MMPS_U04	Student/-ka posługuje się wybranymi instrumentami prawnymi w celu analizy formalnego funkcjonowania placówek pomocy społecznej w Polsce.
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka jest gotów/ -a realizować potrzebę rozwoju zawodu pracownika socjalnego w ramach jego pracy w poszczególnych typach instytucji.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Definicja i ewolucja instytucji. Model organizacyjny pomocy społecznej w Polsce. Podmioty instytucjonalnej pomocy społecznej w Polsce. Zadania organów administracji publicznej: państwowej i samorządowej. Organizacje pozarządowe i ich rola w realizacji usług społecznych. Ośrodki pomocy społecznej. Centra usług społecznych. Domy pomocy społecznej. Placówki wsparcia dziennego. Placówki na rzecz innych osób wymagających wsparcia społecznego.	

Diagnoza problemów społecznych	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W05	Student/-ka zna metodologię badań społecznych umożliwiającą prowadzenie badań z obszaru diagnozy problemów społecznych
MMPS_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej, źródeł i metod pozyskiwania danych potrzebnych do przygotowania diagnozy problemów społecznych
MMPS_W04	Student/-ka ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a osobą, z którą przeprowadza ankietę, wywiad
Umiejętności	
MMPS_U05	Student/-ka potrafi pracować w grupie i współdziałać z innymi; umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole przygotowując diagnozę problemów społecznych

MMPS_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów i społeczności, wykorzystując wiedzę o kolejnych etapach postępowania badawczego
Kompetencje społeczne	
MMPS_K02	Student/-ka dokonuje krytycznej oceny własnych kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy innych
MMPS_K04	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej realizując badania ; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą;
TREŚCI PROGRAMOWE	
Diagnoza problemów społecznych - jej rola, zastosowanie i zasady przygotowania. Wybrane problemy społeczne. Przykładowe diagnozy problemów społecznych. Tworzenie ankiety. Tworzenie dyspozycji do wywiadów. Zasady przeprowadzenia wywiadu z klientem pomocy społecznej. Badania realizowane online. Analiza SWOT. Przeprowadzenie diagnozy w oparciu o przygotowane narzędzia. Opracowanie i prezentacja wyników badań. Analiza SWOT.	

Metodyka pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę o znaczeniu pracy socjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowo-metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi; zna zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej;
MMSP_W04	Student/-ka zna metodykę pracy socjalnej, wie jak pracować z klientem w obszarze pomocy społecznej, zna odpowiednie do zaistniałej sytuacji metody, techniki i narzędzia stosowane w pracy socjalnej, w tym ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej;
Umiejętności	
MMSP_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, wykorzystując wiedzę o kolejnych etapach postępowania metodycznego w pracy socjalnej, jak również opracowuje rozwiązania problemów o różnym poziomie złożoności;
MMSP_U03	Student/-ka umie posługiwać się i sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;

MMSP_U05	Student/-ka potrafi pracować w grupie i współdziałać z przedstawicielami innych zawodów, wolontariuszami oraz instytucjami; umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole;
Kompetencje społeczne	
MMSP_K01	Student/-ka jest gotów/ -a do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego; odczuwa potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;
MMSP_K04	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; dba o dorobek i tradycje zawodu pracownika socjalnego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Metodyka działania w obszarze pracy socjalnej. Funkcje pracy socjalnej. Zasady pracy socjalnej. Praca socjalna jako profesja społeczna. Kompetencje pracownika socjalnego. Aspekty osobowościowe. Umiejętności instrumentalne i funkcjonalne pracownika socjalnego. Klasykne metody pracy socjalnej. Metoda indywidualnego przypadku (cechy, zasady, etapy). Techniki pracy socjalnej. Narzędzia pracy pracownika socjalnego: kwestionariusz wywiadu środowiskowego; kontrakt socjalny. Metoda grupowa (cechy, zasady, etapy). Metoda organizowania środowiska (wąskie i szerokie znaczenie metody). Organizator społeczności lokalnych. Praktyka pracy socjalnej oparta na zasobach. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach (PSR) (relacje i strategie postępowania). Interwencja kryzysowa w praktyce pomocy społecznej (istota, zasady, formy. Interwencja kryzysowa a interwencja socjalna). Dialog Motywujący (DM) jako współczesna metoda pracy socjalnej. Konferencja Grupy Rodzinnej (KGR) elementem wspomagającym skuteczność działania w pracy socjalnej.	

Modele pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W04	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat wybranych modeli pracy socjalnej oraz źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;
Umiejętności	
MMSP_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, stosując wiedzę o kolejnych etapach postępowania metodycznego w pracy socjalnej z zastosowaniem różnorodnych modeli pracy socjalnej;

MMSP_U03	Student/-ka potrafi sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;
Kompetencje społeczne	
MMSP_K01	Student/-ka jest gotowy/-a do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;
MMSP_K02	Student/-ka jest gotowy/-a do krytycznej oceny własnych umiejętności, kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy, konsultacji.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Modele pracy socjalnej: model medyczny i model metodycznego działania, model psychospołeczny, model funkcjonalny, model modyfikacji zachowań; podmiotowy i przedmiotowy model pracy socjalnej; model pracy socjalnej zorientowany na problem a podejście skoncentrowane na zadaniach i rozwiązaniach; modele pracy grupowej; środowiskowy model pracy socjalnej; model oparty na budowaniu i rozwoju społeczności – centrum aktywności lokalnej; interpersonalny model pracy socjalnej; model pracy socjalnej w perspektywie koncepcji państwa; model motywowania rodziny do pracy nad zmianą dotychczasowego sposobu życia; model pracy socjalnej „Wsparcie” (sposób odkrycia kreatywnej pracy z klientem/rodziną).	

Warsztat pracy pracownika socjalnego	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W01	Student/-ka zna zastosowanie praktycznej wiedzy z zakresu warsztatu pracownika socjalnego w działalności zawodowej;
MMPS_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;
MMPS_W04	Student/-ka ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej;
MMPS_W05	Student/-ka zna wybrane metody do stawiania diagnozy funkcjonowania człowieka oraz organizacji pomocy społecznej.
Umiejętności	

MMPS_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, wykorzystując wiedzę o kolejnych etapach postępowania metodycznego w pracy socjalnej oraz stosując różne metody pracy socjalnej;
MMPS_U02	Student/-ka potrafi radzić sobie w sytuacjach stresowych oraz przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
MMPS_U03	Student/-ka potrafi posługiwać się i sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;
MMPS_U05	Student/-ka potrafi pracować w grupie i współdziałać z innymi wolontariuszami i profesjonalistami, umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole.

Kompetencje społeczne

MMPS_K01	Student/-ka jest gotowy/-a do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;
MMPS_K02	Student/-ka jest gotowy/-a do krytycznej oceny własnych kompetencji i efektów pracy, korzystania z pomocy, konsultacji i superwizji;
MMPS_K03	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, potrafi dostrzec i formułować problemy moralne i dylematy etyczne związane z realizowaną pracą; dba o dorobek i tradycje zawodu pracownika socjalnego.

TREŚCI PROGRAMOWE

Organizacja pracy własnej pracownika socjalnego. Techniki skutecznej komunikacji. Praktyczne zastosowanie wywiadu środowiskowego. Sporządzanie kontraktu socjalnego z klientem. Genogram i ekogram w pracy z rodziną. Mapa zasobów i potrzeb środowiska lokalnego. Budowanie sieci wsparcia. Metodyka prowadzenia zajęć grupowych. Ewaluacja w pracy socjalnej. Umiejętności interpersonalne (aktywne słuchanie, komunikacja z klientem, w tym z klientem stwarzającym trudności)

Projekt socjalny

Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ

Wiedza	
MMSP_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej, źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych; rozumie istotę projektów socjalnych
MMSP_W03	Student/-ka zna i rozumie zróżnicowania społeczne, stanowiące czynniki ryzyka stygmatyzacji jednostek i rodzin; ma wiedzę na temat programowania i wdrażania działań przeciwdziałających stygmatyzacji.
Umiejętności	
MMSP_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, wykorzystując wiedzę o kolejnych etapach postępowania metodycznego w pracy socjalnej, jak również opracowuje rozwiązania problemów o różnym poziomie złożoności; działania potrafi poddać ewaluacji.
Kompetencje społeczne	
MMSP_K01 MMSP_K02	Student/-ka wykazuje potrzebę rozwijania wiedzy i zdobywania umiejętności niezbędnych do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego;
MMSP_K04	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; w kontakcie z klientem respektuje jego godność.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Rodzaje i funkcje projektów; struktura projektu socjalnego. Tok postępowania celowościowego; aksjologia i prakseologia w projektowaniu. Diagnoza: zakres, źródła informacji, metody i techniki. Diagnoza społeczności lokalnej: mapa zasobów i potrzeb dla projektu animacyjnego. Cele, działania i rezultaty. Harmonogram działań. Zasady pisania projektu: określanie celów, charakterystyka odbiorców, uzasadnienie, planowanie i wycena działań, przewidywanie rezultatów, zarządzanie ryzykiem, informacja i promocja, środki i zasoby. Podział zadań i koordynacja współpracy partnerów; budżet zadaniowy, zarządzanie projektem. Ewaluacja: jej cele, formy, techniki, pisanie sprawozdań.	

Organizacje pozarządowe i wolontariat	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ

Wiedza	
MMPS_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej trzeciego sektora, źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;
MMPS_W03	Student/-ka posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, rodzajów więzi i struktur społecznych, dylematów współczesnej cywilizacji;
Umiejętności	
MMPS_U03	Student/-ka umie posługiwać się i sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;
MMPS_U05	Student/-ka potrafi pracować w grupie i współdziałać z przedstawicielami innych zawodów, wolontariuszami oraz instytucjami; umie planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole;
Kompetencje społeczne	
MMPS_K02	Student/-ka wykazuje się krytyczną postawą wobec własnych kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy, konsultacji i superwizji;
MMPS_K03	Student/-ka wykazuje się samodzielnością w planowaniu i realizacji zadań i projektów socjalnych na rzecz osób z różnych środowisk społecznych;
TREŚCI PROGRAMOWE	
Historia i idea społeczeństwa obywatelskiego. Początki funkcjonowania organizacji społecznych w Polsce. Podstawy prawne funkcjonowania organizacji pozarządowych. Rodzaje i zasady działania organizacji pozarządowych w Polsce i na świecie. Realizacja zadań zleczanych przez organy administracji publicznej jako obszar działalności organizacji pozarządowych. Zasady zakładania i prowadzenia organizacji pozarządowej. Współpraca instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi. Przykłady dobrych praktyk. Rodzaje wolontariatu i statystyczny obraz wolontariusza. Wypalenie wolontariuszy i sposoby jego przeciwdziałania.	

Superwizja w pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W04	Student/-ka zna i rozumie kulturowe uwarunkowania procesów porozumiewania się interpersonalnego jako podstawy pracy socjalnej;

MMSP_W03	Student/-ka posiada wiedzę na temat psychoedukacyjnych problemów występujących w praktyce pracy socjalnej. Wie, na czym polega superwizja jako metoda ochrony pracownika socjalnego przed stresem i wypaleniem zawodowym.
Umiejętności	
MMSP_U02	Student/-ka potrafi rozpoznać potrzebę skorzystania z superwizji u siebie oraz u współpracowników;
Kompetencje społeczne	
MMSP_K01	Student/-ka jest krytyczny/-a wobec swojego funkcjonowania w zawodzie i otwarty na korzystanie z superwizji.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Przegląd znaczeń pojęcia superwizji. Definiowanie superwizji pracy socjalnej. Korzyści płynące z superwizji. Podobieństwa superwizji do pracy socjalnej. Superwizja jako ochrona pracownika socjalnego przed stresem i wypaleniem zawodowym. Rozwiązywanie problemów jako proces i podstawowa umiejętność w superwizji. Problemy i sytuacje problemowe. Procedura rozwiązywania problemów. Heurystyki rozwiązywania problemów. Komunikacja interpersonalna i ryzyka komunikacji asymetrycznej w superwizji. Typy konfliktów i ich rozwiązywanie w relacjach superwizyjnych. Kwestie etyczne w superwizji. Warunki organizacji superwizji w placówce pomocy społecznej – sesja superwizyjna. Prawne regulacje prowadzenia superwizji pracy socjalnej w Polsce.	

Przeciwdziałanie stresowi i wypaleniu zawodowemu	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę o stresie i wypaleniu zawodowym w kontekście pracy socjalnej; zna zastosowania praktyczne wiedzy z obszaru stresu i radzenia sobie w przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu;
MMPS_W03	Student/-ka posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w sytuacjach stresowych wywoływanych przez czynniki związane z wykonywanym zawodem (obowiązki, więzi, struktury społeczne, role zawodowe oraz dylematy etyczne);
Umiejętności	

MMPS_U02	Student/-ka umie radzić sobie w sytuacjach stresowych oraz przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
MMPS_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy bodźców wywołujących stres oraz zdiagnozować symptomy wypalenia zawodowego, w celu doboru odpowiednich strategii radzenia sobie z trudnościami;
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego w celu przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu;
MMPS_K02	Student/-ka dokonuje krytycznej oceny własnych kompetencji i efektów pracy, korzysta z pomocy, konsultacji i superwizji w celu przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu
TREŚCI PROGRAMOWE	
Stres zawodowy w obszarze wykonywanych ról zawodowych pracownika socjalnego (konceptje stresu zawodowego, stresory (pozytywne, negatywne), skutki stresu w pracy zawodowej). Konceptje wypalenia zawodowego z uwzględnieniem uwarunkowań oraz symptomów wypalenia zawodowego. Etapy wypalenia zawodowego. Metody i techniki diagnozowania wypalenia zawodowego. Radzenie sobie ze stresem jako główna metoda zapobiegania wypaleniu zawodowemu w teorii R. Lazarusa i S. Folkman; Strategie i style radzenia sobie. Metody i techniki eliminowania źródeł stresu w pracy zawodowej.	

Prawa człowieka w pracy socjalnej	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W01 MMSP_W03	Student/-ka posiada wiedzę z zakresu najważniejszych pojęć z obszaru praw człowieka, ich historii, generacji oraz ich ustanawiania. Potrafi odnieść zagadnienia związane z prawami człowieka do pracy socjalnej z różnymi klientami. Posiada wiedzę z zakresu ochrony praw poszczególnych grup społecznych. Posiada wiedzę na temat wybranych rozwiązań w ramach krajowego i międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka;
Umiejętności	
MMSP_U01 MMSP_U04	Student/-ka potrafi wskazać wybrane akty normatywne obejmujące normy prawne z zakresu ochrony praw człowieka. Potrafi analizować różne teksty źródłowe na temat ochrony praw człowieka. Potrafi dokonać diagnozy problemu z obszaru ochrony praw człowieka i analizować ją w kontekście pracy socjalnej z wybranym klientem;
Kompetencje społeczne	

MMSP_K01	Student/-ka jest świadomy/-a różnych problemów związanych z ochroną praw człowieka w pracy socjalnej. Rozumie, że źródłem praw człowieka jest jego przyrodzona godność. Rozumie potrzebę dyskusji i poszerzania wiedzy w przedmiotowym obszarze.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Ochrona praw człowieka w pracy socjalnej. Podstawowe pojęcia związane z przedmiotowym zagadnieniem. Źródła praw człowieka i ich funkcje. Wybrane akty prawne traktujące na temat ochrony praw człowieka, zarówno w wymiarze krajowym, jak i w wymiarze międzynarodowym. Wybrane rozwiązania ochrony praw różnych grup społecznych będących adresatami pracy socjalnej. Problem łamania praw człowieka we współczesnym świecie.	

Praktyka	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMPS_W01	Student/-ka posiada podstawową wiedzę o znaczeniu pracy socjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowo-metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi; zna zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej;
MMPS_W02	Student/-ka posiada zaawansowaną wiedzę na temat instytucji pomocy społecznej, źródeł i metod pozyskiwania zasobów potrzebnych do rozwiązywania problemów społecznych;
MMPS_W03	Student/-ka posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, rodzajów więzi i struktur społecznych, dylematów współczesnej cywilizacji;
MMPS_W04	Student/-ka ma podstawową wiedzę o regułach komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem pomocy społecznej;
Umiejętności	
MMPS_U01	Student/-ka potrafi dokonać analizy, diagnozy i prognozy sytuacji klientów, wykorzystując wiedzę o kolejnych etapach postępowania metodycznego w pracy socjalnej, jak również opracowuje rozwiązania problemów o różnym poziomie złożoności;
MMPS_U03	Student/-ka umie posługiwać się i sporządzać dokumentację wykorzystywaną w pracy socjalnej;
MMPS_U02	Student/-ka potrafi posługiwać się metodami w pracy socjalnej, działa metodycznie, umie radzić sobie w sytuacjach trudnych, stresowych oraz przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;

MMPS_U04	Student/-ka posługuje się w praktyce zasadami prawnymi i etycznymi, a także standardami zawodowymi istotnymi z punktu widzenia pomocy społecznej, uwzględniając zasady poufności i dostępności udzielanej pomocy;
Kompetencje społeczne	
MMPS_K01	Student/-ka jest gotów/-a do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego; odczuwa potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;
MMPS_K03	Student/-ka wykazuje się samodzielnością w planowaniu i realizacji zadań i projektów socjalnych na rzecz osób z różnych środowisk społecznych;
MMPS_K04	Student/-ka prezentuje odpowiedzialną i empatyczną postawę wobec innych ludzi, szczególnie klientów pomocy społecznej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; dba o dorobek i tradycje zawodu pracownika socjalnego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Podstawy prawne i praktyczne zasady funkcjonowania OPS. Metody i formy współpracy OPS z instytucjami pomocy i integracji społecznej (m.in. z dps, ddp, dpś, ngo etc.). Rola i zadania pracownika socjalnego w procesie wspierania i aktywizacji klientów pomocy społecznej. Rodzaje i formy wsparcia klientów pomocy społecznej (m.in. pracą socjalną, wsparciem finansowym, rzeczowym, usługami opiekuńczymi etc.). Zasady komunikacji interpersonalnej z wybranymi grupami klientów pomocy społecznej (m.in. osobami bezrobotnymi, starszymi, w kryzysie bezdomności, uzależnionymi etc.). Włączenie się w pracę pracownika socjalnego (m.in. prowadzenie wywiadów środowiskowych, projektowanie wsparcia, zawieranie kontraktów socjalnych, przygotowywanie i przeprowadzanie projektów socjalnych etc.).	

Seminarium dyplomowe	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
MMSP_W01	Student/-ka zna metodologię badań społecznych, na poziomie umożliwiającym interpretowanie badań w obszarze pracy socjalnej;
MMSP_W05	Student/-ka posiada wiedzę o sposobach gromadzenia materiałów empirycznych, służących powstaniu pracy dyplomowej, w tym badania empirycznego środowiska społecznego;
Umiejętności	

MMSP_U01	Student/-ka posiada umiejętność analizy zjawisk społecznych;
MMSP_U03	Student/-ka potrafi przygotowywać prace pisemne z wykorzystaniem teorii naukowych oraz dostępnych źródeł;
Kompetencje społeczne	
MMSP_K01	Student/-ka jest gotów/ -a do wykazywania się krytyczną oceną posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego; odczuwa potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;.
TREŚCI PROGRAMOWE	
Określenie tematyki pracy dyplomowej. Opracowanie planu pracy dyplomowej. Przygotowanie bibliografii. Przygotowanie koncepcji własnych badań empirycznych. Opracowanie narzędzi badawczych. Realizacja badań. Analiza materiału empirycznego.	